

Dr Zoran D. Radović,

*doktor pravnih nauka, glavni i odgovorni urednik časopisa „Tokovi osiguranja“;
Beograd, i-mejl: zoran-radovic@hotmail.com*

PRIKAZ KNJIGE

„OSIGURANJE“

Autor: Doc. dr Vladimir Njegomir

Izdavač: Ortomedics book, Novi Sad

Obim: 466 str.

Knjiga „Osiguranje“ autora docenta dr Vladimira Njegomira ima širu upotrebnu vrednost. Svojom sadržinom namenjena je pre svega obrazovanju studenata i stručnom usavršavanju i unapređenju stručne prakse, ali i svim pojedincima zainteresovanim za oblast upravljanja rizicima u osiguranju i reosiguranju.

Autor je materiju obradio na preko 460 stranica, koristeći 43 tabele, 49 slika i 48 grafikona i literaturu od 368 referenci. Knjiga predstavlja skladnu celinu čiju strukturu čini 9 logički povezanih poglavlja pisanih na sistematičan, jasan i jezgrovit način. U cilju lakšeg razlikovanja ključnih pojmova i njihovog lakšeg pronalaženja autor je dao tumač i rečnik osnovnih pojmova osiguranja na engleskom, nemačkom i ruskom jeziku i registar osnovnih pojmova iz oblasti osiguranja. Suvereno vladajući savremenim naučnim metodama i tehnikama autor je uspeo da ukaže, izloži i obrazloži brojne probleme, tendencije i dostignuća u teoriji i praksi osiguranja, nastojeći da nam skrene pažnju i pobudi interes za dalja naučna saznanja.

Ova knjiga ima jasna obeležja udžbenika i priručnika, jer pruža osnovne pojmove, daje njihova objašnjenja i genezu, i više od toga, jer motiviše ne samo pojedince koji su profesionalno angažovani u oblasti osiguranja, već i druge

čitaocima koji žele da se bliže informišu o osiguranju kao značajnom obliku zaštite čoveka, njegovog zdravlja i imovine od nepredvidivih prirodnih i čovekovim delovanjem uslovljenih pojava.

Knjiga je pisana na pristupačan, sistematizovan, informativan, edukativan i konzistentan način. Obuhvata tehničke, pravne i ekonomske aspekte osiguranja. Celokupna materija osiguranja je izložena u devet poglavlja, i to: 1) Rizik i upravljanje rizikom, 2) Razvoj, osnovne karakteristike i uloga osiguranja, 3) Osnovni elementi osiguranja, 4) Tržište i subjekti osiguranja, 5) Pravni aspekti osiguranja, 6) Finansijski aspekti osiguranja, 7) Vrste osiguranja, 8) Poslovne aktivnosti osiguravajućih društava i 9) Savremeni trendovi.

U prvom poglavlju dat je prikaz osnovnih vrsta rizika, ukazano je na značaj i reakciju na rizik, kao i značaj upravljanja rizicima i osiguranja, posmatran iz perspektive pojedinaca, privrednih subjekata i čitavog društva. Autor analizira proces upravljanja rizikom kao i njegove pojedine faze, a posebna pažnja posvećena je primeni različitih oblika upravljanja rizikom, uz izdvajanje osiguranja kao jednog od oblika transfera rizika.

U drugom poglavlju pružen je detaljan prikaz istorijskog razvoja delatnosti osiguranja u svetu, na području bivše Jugoslavije i u Srbiji, a zatim analizirane osnovne karakteristike osiguranja, ekonomski značaj i troškovi sprovođenja osiguranja, odnosno negativna selekcija rizika, moralni hazard i prevare u osiguranju.

U trećem poglavlju autor je analitički obradio osnovne elemente osiguranja. Temeljno je analizirana problematika idealnog rizika u osiguranju, vrste osigurljivih rizika, primena teorije verovatnoće i zakona velikih brojeva. Obradjen je pojam premije osiguranja, institut bonusa i malusa, franšize, cikličnog karaktera premija osiguranja, osigurani slučaj i naknada iz osiguranja.

Četvrto poglavlje analizira problematiku tržišta osiguranja i subjekte koji se javljaju na tržištu osiguranja. Detaljno su opisane osnovne determinante ponude i tražnje za osiguranjem i osnovne karakteristike tržišta osiguranja u svetu, u Srbiji i drugim zemljama bivše Jugoslavije. Osim osiguravajućih društava, kao institucionalizovanih zajednica rizika koje su nosioci delatnosti osiguranja, uključujući i britanski i američki „Lloyd's”, ovo poglavlje obrađuje ugovorne (osiguranik, ugovarač i korisnik osiguranja) i vanugovorne strane, odnosno sve subjekte koji se javljaju bilo na strani ponude bilo na strani tražnje za osiguranjem. U ovom poglavlju obrađuje i druge subjekte povezane sa tržištem osiguranja, uključujući posrednike i zastupnike u osiguranju, pulove za saosiguranje

i reosiguranje, kompanije za poslove pružanja usluga povezanih sa delatnošću osiguranja, rejting agencije i institucije države.

U petom poglavlju razmotreni su pravni aspekti osiguranja, prikaz razloga regulacije delatnosti osiguranja, mehanizama i oblasti regulacije. Obrađena je trenutno najaktuelnija problematika direktiva Solventnost I i Solventnost II, uloga rejting organizacija kao neformalnih regulatora delatnosti osiguranja, prikazani su izvori prava osiguranja u Srbiji i detaljno razmotrena problematika ugovora o osiguranju. Takođe, dat je i uvid u osnovnu dokumentaciju koja se koristi u poslovima osiguranja.

Šesto poglavlje obrađuje finansijske aspekte poslovanja osiguravajućih društava. Najpre se analiziraju ključni finansijski izveštaji koje koriste osiguravajuća društva u svom poslovanju kao i njihove specifičnosti, pri čemu je posebna pažnja posvećena detaljnoj analizi problematike rezervi osiguravajućih društava, njihovom značaju za sprovođenje poslova osiguranja i institucionalnog investiranja, kao i značaju i karakteristikama koordiniranog upravljanja aktivom i pasivom osiguravača. Razmotren je značaj računovodstvenih informacija, revizija finansijskih izveštaja, kao i specifičnosti primene međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja. Detaljno se razmatraju i ključni ekonomski principi koji se primenjuju u osiguranju, kao i problematika oporezivanja povezanog sa osiguranjem.

Sedmo poglavlje objašnjava specifičnosti različitih vrsta osiguranja. Najpre su prikazane osnovne klasifikacije poslova osiguranja, a potom detaljno obrađene osnovne karakteristike neživotnih i životnih osiguranja.

Osmo poglavlje na sistematizovan način obrađuje različite aspekte poslovnih aktivnosti osiguravajućih društava. Na praktičan način se objašnjavaju tehnike i radnje koje osiguravajuća društva preduzimaju u svojim poslovnim aktivnostima koje uključuju prihvatanje rizika u osiguravajuće pokriće, određivanje cene prihvaćenog rizika, odnosno premije osiguranja, funkcije marketinga kao i tehnike i radnje koje se preduzimaju u slučaju nastanka osiguranog slučaja, odnosno deo poslovnih aktivnosti koji se odnosi na prihvatanje odštetnih zahteva, procenu i likvidaciju šteta u slučaju ostvarenja rizika. Detaljno je analizirana uloga osiguravajućih društava kao institucionalnih investitora. Posebno je obrađeno pitanje disperzije rizika koje osiguravajuća društva prihvataju od svojih osiguranika.

U devetom poglavlju autor analizira savremene trendove koji karakteri-

šu delatnost osiguranja u svetu i Srbiji.

Prilikom pripreme materijala za knjigu autor je postavio cilj da studentima i praktičarima pruži i obrazloži potpune osnove za ovladavanje složenom materijom osiguranja. Autor je imao u vidu koncepte koji će olakšati odlučivanja u budućnosti i unapeđenim razumevanjem tendencija i širih aspekata predmetne problematike pospešiti ostvarenje poslovne uspešnosti, kako korisnika usluga osiguranja tako i osiguravajućih društava.